

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

9 Vtrùm homo cadat sub dominium alterius hominis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

53 *Quo modo Iure natura dominus sit.*
 Aduerte tamen, cum dicitur hominem Iure natura habere dominium in res inferiores, non esse id ita intelligendum, quasi singuli habeant completum dominium a natura; sed quia potestatem habent res inferiores occupandi, & earum dominium completum comparandi. hoc enim ius cuique a natura concessum in rem quamlibet, vt eam occupare, sibi que vindicare possit, si ab alio ante occupata non fuerit.

DUBITATIO IX.

Utrum homo cadat sub dominium alterius hominis.

54 **R**espondeo, & Dico Primò, Iure natura non habet homo dominium in alterum hominem. Ratio est, quia omnes homines natura conditione sunt pares; cum sint eiusdem nature, ex eodem parente, & ad eundem finem conditi. & quamuis quidam a natura sint magis apti ad imperandum, alij ad seruendum, (qua ratione Aristoteles 1. lib. Polit. c. 1. & 3. dixit quosdam naturam seruos, quosdam dominos) nemo tamen natura est seruus propriè. cuius signum est, quod in stata natura integræ nulla futura fuerit seruitus, vt communitè docent Patres, Aug. lib. 19. de Ciuit. cap. 15. & Gregorius lib. 21. Moral. cap. 11. quia seruitus est pena peccati.

Quo modo quidam natura serui, quidam domini. Nulla seruitus in statu innocentia.

55 Dico Secundò, Iure tamen gentium & ciuili potest quis effici seruus, idque multis modis, vt statim dicemus. Patet ex Scriptura, Exodi 21. Leuit. 25. Deuter. 20. & 21. vbi variæ leges præscribuntur de variis seruitutis generibus. & Apollolus 1. Cor. 7. *Seruus vocatus es? non sit tibi cura.* Vnde constat, etiam Christianos posse esse seruos, non solum gentiliū, sed etiam Christianorum; de quo vide Gratianum dist. 54. vbi habet multa decreta de seruis Christianis.

56 Dices, Seruitus est contra naturam; ergo. Respondeo, Non est ita contra naturam vt sit contra rectam rationem vel præceptum naturale; sed dicitur esse contra naturam, quia est contra primam naturam conditionem, secundum quam cum omnes essent recti & sine peccato, iniquum fuisset si alter alterum seruituti subiecisset. nunc autem, supposito peccato, est secundum rationem: sicut vti pharmaciis, & cruciatibus afficere homines, est contra primam naturam constitutionem; non autem est contra rationem, supposito morbo vel peccato. docet hoc D. August. lib. 19. de Ciuit. cap. 15. *Rationalem factum ad imaginem suam noluit nisi irrationalibus dominari; non hominem homini, sed hominem pecori. conditio quippe seruitutis, iure intelligitur imposta peccatori.* Proinde nisi quam Scripturarum legimus seruum, antequam hoc vocabulo Noë iustus peccatum filij vindicaret. nomen itaque istud culpa meruit non natura, &c.

Seruitus quo modo contra naturam.

DUBITATIO X.

Utrum homo sit dominus vitæ suæ & membrorum.

57 **R**esp. & Dico Primò, Hominem non esse dominum, sed solum custodem vitæ suæ membrorumque, & quasi vltarium: dominium verò

horum esse apud solum Deum. Ita passim DD. D. Thom. q. 64. a. 1. Caetan. in Summa, verbo Homicidium. Victoria relect. de homicidio n. 21. Sorus lib. 4. de Iustitia, q. 2. a. 3.

Probatur ex Scriptura, Deuter. 32. vbi insinuat diuinæ potestatis esse, posse occidere, & vitam concedere. *Videte quod ego sim solus, & non sit alius Deus præter me: ego occidam, & ego viuere faciam.* i. habeo ius & potestatem occidendi. Sapientia 16. *Tu es Domine, qui vitæ & mortis habes potestatem.* Idem docuerunt non solum Doctores Christiani, sed etiam Philosophi. Cicero de Senectute refert Pythagoram dixisse, *Nemini fas esse iniussu Imperatoris summi Dei, de presidio & statione vitæ discedere.* Eadè est sententia Aristot. 1. 5. Eth. c. 10.

Ratio est, Primò, quia dominium non est nisi in res eas, quas nostra industria nobis possumus adsciscere: has enim sicuti possumus acquirere, ita etiam relinquere: atqui vitam nemo sua industria potest acquirere. Secundò, quia vita est fundamentum omnis dominij humani: antequam enim vitam accipiat, nullius dominij est capax, quia non est: ergo par non est vt ipsa sub dominium cadat: sicut fundamentum omnium accidentium non potest esse quid accidentarium. Tertio, quia dominium non est nisi in res distinctas: vita autem & membra non sunt quod distinctum a nobis, sed pars nostri vel substantia.

Cur homo non sit vitæ suæ dominus.

Dico Secundò, Neque Princeps, neque etiam Respublica est dominus vitæ suorum subditorum, vel seruatorum. Sequitur ex dictis, & Confir. Primò, Exodi 21. *Qui percussit virga seruum vel ancillam, & in manus eius mortui fuerint, criminis reus erit: nempe homicidij.* Secundò, Proprium veri dominij est, rem pro arbitratu suo posse perimere, etiã voluptatis causâ: atqui solus Deus pro arbitrio potest interficere etiam innocentes, non autem Respub. ergo Respub. non habet dominium in vitâ hominis. Tertio, Nemo est dominus suorum membrorum, sed solum custos, & gubernator, vt ostensum est: atqui quisque priuatus se habet ad Rempub. vt membrum & pars, ex qua vnâ cum aliis partibus ipsa veluti vnum corpus constat: ergo non habet dominium in priuatis.

Nec obstat quod Principes possint interficere malefactores, & exponere subditorum vitam in bello: quia id faciunt non vt illorum domini: sed vt custodes tranquillitatis & boni publici: sicut homo vt custos vitæ suæ resecat membrum putridum, & exponit partem pro salute totius.

DUBITATIO XI.

Utrum homo sit dominus suæ famæ, & honoris.

59 **C**æt. infra q. 73. ar. 2. negat. cum enim fama sit bonum medium inter vitam & res externas, potius centet eam collocandam cum vita, cuius domini non sumus, quam cum rebus externis, quarum domini sumus. Idem videtur sentire Siluester ver. Detractio q. 3.

Sed dicendum est, hominem esse verè dominum famæ suæ, sicut rerum externarum. colligitur ex D. Th. infra q. 64. art. 5. ad 3. vbi docet, *Hominem licite posse disponere de seipso, quantum ad ea que pertinent ad hanc vitam; sed transire de hac vita ad aliam non subiacere libero eius arbitrio.* & cla-

Homo famæ suæ dominus.